

Glühwein en geluk in Salon d'Amour

Anna Jansson bij Boekerij:

Dochter vermist

De *Salon d'Amour*-serie:

Nieuwe kansen in Salon d'Amour

Lang en gelukkig in Salon d'Amour

Vallen en opstaan in Salon d'Amour

Een onverwachte liefde in Salon d'Amour

Glühwein en geluk in Salon d'Amour

Anna Jansson

Glühwein en geluk in Salon d'Amour

De sfeervolste tijd van het jaar
laat Angelika nadenken over
liefde, verbondenheid en vrijheid

Deel 5 van de *Salon d'Amour*-serie

Vertaald uit het Zweeds door
Nuanxed – Corien Leemburg

ISBN 978-90-492-1375-6
ISBN 978-94-023-2685-7 (e-book)
ISBN 978-90-492-1493-7 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *En förunderlig jul på Salong D'Amour*
Vertaling: © Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv
Vertaald door Nuanxed – Corien Leemburg
Omslagbeeld- en ontwerp: © Bürosüd
Zetwerk: Crius Group

© Anna Jansson 2024 by Agreement with Grand Agency
© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI-training and similar technologies.

Een verdwijning

In grote witte vlokken daalt de sneeuw op de fontein op Södertorg neer. Hij laat zich comfortabel vallen op de bovenkant van de stadsmuur en bedekt de kasseien in de steegjes met glitters. Lange tijd heeft de novemberduisternis Visby in haar greep gehad, maar nu wordt het helderder. Een verontwaardigde duif trekt zijn nek in, schudt de sneeuw van zich af en fladdert weg, terwijl ik me lachend naar Ricky omdraai.

‘Kijk, het sneeuwt!’

‘Ja, hij valt echt met bakken uit de lucht!’ Ricky komt naar het raam gelopen en slaat een arm om me heen. Intussen werken we al een paar jaar samen in de salon. Hij is een kop groter dan ik, zo smal als een stropdas uit de jaren vijftig en op dit moment draagt hij zijn lange haar – net als Zlatan – in een knotje. Binnenkort wordt hij zevenentwintig en ik ben in het diepste geheim een klein verrassingsfeestje aan het voorbereiden.

Als je precies op dit moment door de deur van Salon d’Amour naar binnen zou stappen, zou je Ricky en mij daar tamelijk werkeloos zien staan. In november zijn er niet zo veel klanten, maar later op het jaar – zo rond de eerste advent – komt er een stortvloed aan afspraken. En dat is komend weekend. De sneeuwval van deze avond zou weleens het startschot van de kerstdrukke kunnen zijn.

Je hebt dus geluk dat je ons precies nu gevonden hebt, want mijn kappersstoel is beschikbaar. Als ik je de kapmantel omdoe en vraag wat ik voor je kan doen, doel ik niet alleen op je haar. De achterliggende vraag is: ‘Wat kan ik voor jou in j  w leven betekenen?’ In Salon d’Amour werken we actief om onze klanten te helpen de liefde, een vriendschap of een baan te vinden. Dit alles gebeurt terwijl je wordt geknipt, je een scheerbeurt krijgt of je haar wordt geverfd. Misschien merk je het niet eens, maar we hebben een systeem: de eerste vijf minuten proberen we je behoeften in kaart te brengen. Het is mogelijk dat je tevreden bent met je leven zoals het is. In dat geval word je in de categorie *al-ledaagse klanten* ingedeeld en krijg je alleen de haarverzorging waar je om gevraagd hebt. Maar heb je een probleem? Dan hebben wij onze strategieën   n een speciaal potje om de onkosten te dekken, zodat we je kunnen helpen om een oplossing te vinden. Immers, verkenningssmissies, uitzoekwerk en rekwisieten vereisen dikwijls het nodige overwerk.

Als het gaat om het vinden van de liefde hebben we ruime ervaring met het tegelijk knippen van mensen die volgens ons bij elkaar passen. Een aanpak die niet zelden resulteert in levenslange relaties. Ik heb een speciale map voor trouwfoto’s van stelletjes bij wie ik er een aandeel in heb gehad. Soms hoeft er alleen maar een briefje met een telefoonnummer erop ‘per ongeluk’ in iemands jaszak te verdwijnen.

Zoals je weet is het officiële arbeidsbureau niet wat het zou moeten zijn. Om die reden doen we ons best om ook werkzoekenden en werkgevers tegelijkertijd in de stoel te krijgen. Op deze manier kunnen ze elkaar in een ontspannen sfeer ontmoeten, zonder gelijk allerlei paperassen te hoeven invullen.

Dit alles gebeurt niet alleen in Salon d’Amour. Onze organisatie is groter dan je denkt en heeft vertakkingen over heel Gotland. Mijn zussen zijn ook kapper: Vera heeft een salon in Hemse (in het zuidelijke deel van het eiland) en Ulrika heeft er een in Slite (in het noorden). We komen regelmatig samen, overleggen met

elkaar en verwijzen – indien nodig – klanten naar elkaar door. De basis voor onze samenwerking werd gelegd toen we nog klein waren: bij het schijnsel van het vuur in de tegelkachel vertelde overgrootmoeder Amalia over de Nornen in de Scandinavische mythologie. Dat waren de drie zussen van het lot die de draden van het leven spinnen en het lot van de mensen weefden. Dat is precies wat wij doen. Dus kom er maar mee voor de dag, mijn beste: ‘Hoe zien jouw dromen eruit? Wat kan ik, Angelika Lagermark, voor jóú doen?’

Omdat het deze donderdag zo rustig is in de salon, ben ik even op en neer naar huis geweest. Nu haast ik me om mijn kapsel in orde te maken, voordat de volgende klant op de stoep staat. Immers, een beetje kapper moet haar haren goed hebben zitten, dat wekt vertrouwen. Ik ga voor de spiegel staan. Mijn haar is lang, bruin en krullend. Er zijn wat grijze haren ingeslopen, die ik makkelijk wegtover met wat meer gouden accenten. Ook mijn ogen zijn bruin. Dat is enigszins merkwaardig, want die van mijn zussen zijn blauw. Vera is roodharig en Ulrika is blond en kortgeknipt. Niemand zou ook maar een vermoeden kunnen hebben dat wij drieën zussen zijn.

Op dit moment ziet mijn haar eruit als een eksternest. Dat komt door de wind, die van over de zee waaide toen ik van mijn huis aan de Fiskargränd weer terug hierheen wandelde. Ik heb mijn plekje geërfd van mijn ouders: mijn zussen hebben een andere compensatie ontvangen. Sinds ik bijna tien jaar geleden weduwe werd, woon ik er alleen met mijn kat. Maar nu heb ik de liefde weer gevonden: mijn geliefde Daniel heb ik als ‘goed tweedehandsje’ gevonden op de stort, toen de regen met bakken naar beneden kwam en ik met een paar gescheurde cementzakken op de laadbak van een pick-up stond. Hij is een fantastische man en het liefst wil hij met me samenwonen. Maar zelf vind ik dat nog te vroeg. Ik wil zó wonen dat er ook plek is voor mijn zussen, hun gezinnen en mijn beste vrienden – vooral tijdens de kerst. Het is

een groot en bontgekleurd gezelschap, dat met enige regelmaat op bezoek komt. En ik weet niet zeker of Daniel dat op de lange termijn zou trekken. Na een stressvolle werkdag in het ziekenhuis houdt hij van de stilte en de rust. Maar in mijn leven staat de deur altijd voor iedereen open.

Ik kijk op de klok en trek mijn jurk recht voordat ik mijn kappersgordel weer omdoe. Vandaag draag ik een rood met wit gestippelde jurk. Hoewel ze allemaal verschillend zijn qua model, heb ik er in totaal zeven. Het patroon maakt me simpelweg vrolijk: het is een beetje retro en past bovendien bij de stijl van de salon.

Dan rinkelt het belletje aan de deur. De persoon die de salon binnenstapt, is een volwassen geworden tiener. Hij heet Lars en hij is vergeten wanneer hij zijn knipafspraak had – meestal houdt zijn moeder dit soort dingen voor hem bij. Lars is in de veertig en heeft een pagekapsel, dat zijn moeder zo flatterend vindt. Zelf vind ik dat hij er – met zijn goudblonde haar en grofgesneden gezicht – eerder uitzielt als een sprookjesprins die is blijven hangen in het verleden. Hoewel we in de salon hard hebben gewerkt om hem op eigen benen te laten staan, woont hij voor zover ik weet nog steeds thuis.

Als Ricky aangeeft dat zijn knipafspraak niet vandaag is, gaat hij aan het kleine tafeltje zitten waar je op je beurt kunt wachten, thee kunt drinken en saffraanbiscuitjes kunt eten. Zijn bus gaat pas over een half uur en dus vraagt hij of hij hier binnen in de warmte mag wachten. Het is maar goed dat de dag bijna om is, want als Lars hier straks weggaat, zullen er geen saffraanbiscuitjes meer over zijn.

Ik help twee jongens die allebei hun haar willen afscheren. Ik krijg het gevoel dat het om een weddenschap gaat. Het moet vooral snel gaan: het lijkt alsof ze enkel een tussenuur hebben van school. Vervolgens komt er een tachtigjarige dame die jarig is en door haar zoon mee uit eten wordt genomen.

Dan rinkelt het belletje weer. De laatste klant van de dag komt

binnen, borstelt de sneeuw van haar jas en stampt haar voeten af op de mat. Ze heet Helena Burman en laat zich al een decennium lang door mij knippen. Het is een fiere vrouw met mooie gelaats-trekken. Het lichtbruine haar is in hetzelfde pagemodel geknipt als dat van Lars, maar bij haar staat het goed. Ze is in de zestig – ongeveer tien jaar ouder dan ik – en draagt een donkerblauwe pantalon en een witte zijden blouse. Ze draagt geen trouwring, zelfs geen afdruk van een ring die onlangs is afgedaan. Maar ooit was ze getrouwd met de liefde van haar leven.

Helena komt in de richting van de balie gelopen. Haar stem is dof en kalm. 'Ik heb een afspraak.'

'Welkom,' begroet ik haar. En nadat ik haar een glimlach heb toegeworpen, ga ik haar voor naar mijn kappersstoel. Omdat ze er een grote behoefte aan heeft om discreet te kunnen praten, knippen we haar niet tegelijk met iemand anders. Ze draagt veel geheimen met zich mee. Vaak denk ik bij mezelf dat mensen net Russische matroesjka's zijn – van die houten poppetjes. Onder het eerste oppervlak zit iets nieuws en daaronder is wéér iets nieuws te ontdekken. Dat is de rijkdom van dit beroep. Het is absoluut nooit saai.

'Wat kan ik voor je doen?' vraag ik, terwijl ik haar hartvormige gezicht bestudeer via de spiegel. De grote blauwe ogen stralen enorme wanhoop uit. Het verdriet zit zo diep en duurt zo lang dat het rimpels in haar gezicht heeft gevormd.

'Ik weet het niet. Gewoon een beetje korter. We hebben aanstaande zaterdag een kerstdiner met het bedrijf. Zelf vind ik een kerstdiner op 2 december veel te vroeg. Maar alle latere data waren al volgeboekt.'

Om het haar wat steviger te maken spuit ik er wat zout water op en kam ik het vervolgens uit. 'Hoe is het op je werk?' vervolgt ik.

Helena is de CEO van Nostalgika Antikt AB, een bedrijf dat sieraden en antieke items in- en verkoopt.

'Gaan de zaken – ondanks de laagconjunctuur – nog steeds

goed?’ vraag ik nieuwsgierig, als ik alleen wat gehum als antwoord krijg.

‘Het gaat erg goed. Ik heb dit najaar vier mensen kunnen aannemen.’ Als ze verdergaat, denk ik een kleine glimlach te kunnen bespeuren. ‘Zelf zou ik graag onder het kerstdiner uit willen, maar als directeur ben ik min of meer verplicht om erbij aanwezig te zijn. Gezien mijn werk zou je denken dat ik gewend zou moeten zijn aan sociale gelegenheden. Maar dat ik klanten ontmoet en zakendoe, betekent niet dat ik het leuk vind om met mensen om te gaan.’

Voorzichtig informeer ik hoe ze van plan is om kerst te vieren. Dat zegt meestal wel iets over de relatie met haar dierbaren.

Ze kijkt wat ongemakkelijk. ‘Waarschijnlijk ga ik de hele kerst werken. Alleen dat voelt zinvol sinds mijn man en ik zeven jaar geleden uit elkaar zijn gegaan.’

Helena is erg gesteld op haar privacy en heeft niet veel over de scheiding verteld. Als ik niet beter had geweten, zou ik aangenomen hebben dat het lag aan een van de gebruikelijke dingen: ontrouw, alcoholproblemen of gebrek aan verantwoordelijkheid voor de dingen die in huis gedaan moeten worden. Of: gewoon de verveling die ontstaat wanneer men elkaar als vanzelfsprekend gaat beschouwen en stopt met dat beetje extra te doen dat de vlam levend houdt. Maar dat is hier niet het geval. Ik weet wat haar is overkomen. En ook al is het oud zeer, dat veroorzaakt wordt door het feit dat haar zoon verdwenen is, toch begrijp ik dat ik voorzichtig te werk moet gaan. Een moeder blijft altijd een moeder.

Misschien heeft ze een vermoeden van wat ik denk. Ze kijkt me aan en ze lijkt het moeilijk te vinden om te beslissen of ze moet praten of zwijgen. Daarna komt het hele trieste verhaal – waar ik eerder slechts delen van had gehoord – eruit.

‘Zoals je weet, is onze zoon Erhard verdwenen. Het gebeurde nu bijna tien jaar geleden. Hij verliet het eiland zonder afscheid van ons te nemen en vertrok op een vrachtschip, waar hij werk-

te in de mess. Op een avond viel hij in Griekenland overboord. Hoewel ze met allerlei boten uitrukten en dagenlang zochten, werd zijn lichaam nooit gevonden. Uiteraard was de politie erbij betrokken, maar na twee jaar onderzoek gaven ze het op, al kon hij mogelijk door andere schepen uit de buurt opgepikt zijn. Het water was dertien graden. Ik ben niet van plan om de hoop op te geven en mijn zoektocht te stoppen. Niet totdat ik het bewijs heb dat mijn zoon nog leeft of dood is.'

'En je man?' pols ik voorzichtig.

'Ruben gaf het op. Hij accepteerde dat Erhard dood was en vond dat ik dat ook moest doen. Sterker nog; hij werkte me zelfs tegen en wilde hem dood laten verklaren. Het was gewoon niet meer te doen om samen met hem onder één dak te wonen. Uiteindelijk zijn we gescheiden. Want in tegenstelling tot Ruben voel ik in mijn binnenste dat onze zoon leeft, dat hij ergens daarginds is en misschien wel mijn hulp nodig heeft om thuis te komen.'

'Wat denk jij dat er is gebeurd?' vraag ik. Via de spiegel kijkt ze me ernstig aan.

'Ik weet het niet. Er zijn zo veel theorieën: dat het een ongeluk was of zelfmoord. Dat laatste gelooft Ruben. De politie achtte het mogelijk dat Erhard zich opzettelijk verborgen hield, dat hij iets crimineels uitgespookt had. Een andere optie is dat hij misschien getuige was geweest van iets wat hij niet had mogen zien en overboord werd geduwd. Dat is wat ik denk. Ik heb er alles aan gedaan om erachter te komen wat er is gebeurd. Zo heb ik talloze keren contact opgenomen met alle betrokkenen en steeds opnieuw gesproken met het personeel dat aan boord was, om de waarheid te kunnen achterhalen.'

Helena werkt de theorieën verder uit en ik luister tot ze uitgesproken is. Dan rond ik de knipbeurt af en leg ik de schaar neer. Het is tijd om de werkdag af te sluiten. Ricky is al begonnen met het bijvullen van zijn kapperstrolley voor de volgende dag. Ik wil dat Helena snel terugkomt. Daarom stel ik voor dat ze zaterdag komt om haar haar te laten föhnen en stylen voor het kerstdiner,

zodat ze zich een beetje extra mooi voelt. Tot mijn vreugde gaat ze daarmee akkoord en dus boeken we een afspraak in.

Als ik naar huis wandel, blijft Helena's verhaal door mijn hoofd spoken: de onzekerheid waarmee ze al die jaren heeft geleefd. Wanneer ik de heuvels afdaal naar Almedalen en vervolgens de strandboulevard neem in de richting van mijn huis aan de Fiskargränd, verlichten de straatlantaarns de winterse duisternis. Die weg is iets langer, maar omdat het er zo mooi is, is hij het meer dan waard. De sneeuw ligt zwaar op de bomen en de vorst heeft zich in het gras langs het wandelpad vastgebeten. Er waait een gure wind vanaf zee. De grote zwarte golven beuken in op de stenen aan de vloedlijn. Ze slaan uiteen in talloze witte druppels, die schitteren in het schijnsel van de straatlantaarns.

Ik blijf even staan en kijk uit over de zee, terwijl ik ondertussen aan Erhard denk. *Hoe zou het voelen om te vechten in de metershoge golven? Misschien is je overlevingskans groter als je stopt met je verzetten en je je simpelweg laat meedrijven?* Diep in gedachten verzonken vervolg ik mijn wandeling. *Erhard was afkomstig van Gotland en zijn verdwijning zou ongetwijfeld in de krant hebben gestaan.* In de lokale pers valt namelijk over aanzienlijk minder ernstige gebeurtenissen te lezen dan dit: over iemands varkens die zijn ontsnapt of over iemand die nepnagels bij het warenhuis Åhléns gestolen heeft. *Een verdwijning van dit formaat had simpelweg voorpaginanieuws moeten zijn.* Ik besef dat het moment samenviel met de periode waarin mijn man Joakim overleed en ik bijna een jaar lang niet de energie had om kranten te lezen of naar het nieuws te kijken. *Als ik thuiskom, zal ik eens kijken wat ik over de gebeurtenis kan vinden op internet en in de oude kranten die mijn moeder op zolder heeft bewaard.*

In de rommel op zolder

Als ik na mijn werk thuiskom, word ik begroet door mijn kat Harten Aas: een bijzonder harige Noorse boskat met een zwart-witte vacht. Hoewel ik tijdens de lunch nog thuis was en hem verse haring heb geserveerd, miauwt hij beschuldigend om aan te geven dat hij zijn voerbak bijgevuld wenst te zien. Nadat ik een nieuwe portie heb neergezet, blijkt dat hij eigenlijk geen honger heeft. In plaats daarvan springt hij bij me op schoot en begint hij te spinnen, omdat ik zijn wens heb vervuld en heb laten zien dat ik 'goed volk' ben.

Het is koud in huis, en dus sta ik weer op om de kachel in de woonkamer aan te steken. De warmte verspreidt zich. Vanachter het raam hierbinnen kijk je uit over de tuin en de fruitbomen, die nu voor de winter in rust zijn gegaan. Verder staan er een gastenverblijf, een kas en een schuur. Mijn kruidentuin is omgeven door een kleine wintergroene buxushaag en de moestuinen liggen op het zuiden. Het huis zelf is omgeven door een schutting – met een poort aan de voorkant en een heg aan de kant van de burens.

Wat ik het mooist vind, is mijn lichte keuken die uitkijkt op de straat. Naast de woonkamer zijn er nog een slaapkamer en een logeerkamer. Bovendien kun je vanuit de gang naar de zolder. Ik was van plan om daar naar boven te klimmen en op zoek te gaan naar kranten uit de tijd van Erhards verdwijning, maar Da-

niel komt er zo al aan. Als avondeten hebben we de preisoep van Fiskargränd met een brood dat ik afgelopen zondag met Ricky gebakken heb, volgens het recept van overgrootmoeder Amalia. Daarbij wordt er als vocht voor het deeg lauwwarme koffie gebruikt, en het wordt op smaak gebracht met bittere sinaasappel. Het resultaat lijkt een beetje op *kavring*, ons Zweedse roggebrood, maar dan smeuïger en lekkerder. De koffie zorgt voor de bruine kleur en een vollere smaak. Er zijn maar weinig mensen die kunnen raden welke ingrediënten er zijn gebruikt. Het soeprecept is van mijzelf en het geheim is dat ik de prei even aanbak in olie en stroop, voordat hij samen met de geraspte wortelen en aardappelen in de kokende kippenbouillon gaat. De zoete stroop versterkt de smaak van de zoute bouillon, net zoals een snufje zout de smaak van zoete desserts dikwijls ten goede komt. Ik kruid de soep met tijm, witte peper en chilipoeder, of verse chilipeper als het seizoen het toelaat. Het is een heerlijk gerecht, maar het kost wel even wat tijd om klaar te maken. Gelukkig kook ik graag, dus dat is geen probleem. En dan mag het avondeten tijdens een goed gesprek ook even duren. Het is de beloning van de dag om te kunnen gaan zitten en in alle rust te genieten van het eten.

Dan hoor ik Daniels voetstappen aankomen. Harten Aas rent voor me uit de gang in. Ik laat alles vallen om Daniel met een knuffel te verwelkomen. Als hij daar zo voor me staat, dwarrelt de verliefdheid door mijn lichaam. Zijn intens blauwe ogen. Zijn donkerblonde haar, waarin de sneeuwvlokjes nog niet gesmolten zijn. Hij is langer dan ik en heeft het lijf van een voetballer. Recht van rug, snel in zijn bewegingen. Zijn glimlach is fantastisch, vooral met die kleine knipoog met zijn ene oog.

Nadat we elkaar een zoen hebben gegeven, zeg ik dat hij even op de bank kan gaan liggen uitrusten totdat het eten klaar is. Ik zie hoe moe hij is. Hij heeft vierentwintig uur achter elkaar dienst gehad. Ik weet niet of hij de mogelijkheid heeft gehad om even te rusten in de daarvoor bestemde ruimte of dat hij continu *up and*

running is geweest. Hij werkt als oncoloog en is erg toegewijd aan zijn werk. Ik ben trots op hem. Ik heb zelf borstkanker gehad, en heb die overleefd dankzij de expertise bij de behandeling en de goede zorg die ik heb ervaren. Als ik denk aan hoe al mijn dierbaren voor me klaarstonden, raak ik nog steeds geëmotioneerd. Ricky, met wie ik elke zondag samen kook, kwam langs met kleine porties van mijn lievelingsgerechten. Toen ik vatbaar was voor infecties en niet naar buiten kon, zong het koor waar ik bij zit kerstliedjes voor mijn raam. Nu ben ik gezond, maar ik kwam tot het inzicht dat het leven niet voor eeuwig is. En dat – naast gezondheid – eigenlijk alleen liefde en vriendschap echt belangrijk zijn. Ik vermoedde dat al eerder, maar ik begreep het niet ten volle.

Daniel geeft me een zachte aai over mijn wang. ‘Dank je wel, Angelika. Echt heel erg bedankt. Ik ga graag een kwartiertje op de bank liggen, ik ben helemaal kapot.’

Hij kust me opnieuw en loopt de woonkamer in. Al snel hoor ik hoe zijn ademhaling dieper en langzamer wordt. Ik sta even te kijken naar de man van wie ik hou. Mijn hart stroomt over van warme gevoelens en dankbaarheid – voor het feit dat ik het wonder mee mocht maken om weer verliefd te worden, op het moment dat ik dacht dat alles voorbij was.

Achter het keukenraam is de lucht zwart. Maar in het licht van de straatlantaarn bij de poort zie ik dat het nog steeds sneeuwt. Ik dek de tafel extra mooi met gevouwen servetten en brandende kaarsen. In het midden staat een prachtige glazen schaal op een voet, die ik heb geërfd van mijn overgrootmoeder Amalia. Ik heb er gedroogde vruchtjes van de lampionplant in gelegd, in de intense kleuren rood, oranje, geel en groen. Een prachtig resultaat, vind ik zelf. Dit weekend is het eerste advent en dan is de herfst voorbij. Dan mag de adventskandelaar voor het raam.

Het eten is binnen een half uur klaar. Hoewel het krap is op de bank, kruip ik in Daniels armen en leg ik mijn hoofd op zijn schouder. Hij streelt me over mijn haar. ‘Hoe dacht je dat ik van

de bank op kon staan als jij me zo tegenwerkt?’ Ik hoor de lach in zijn stem terwijl hij me een kus geeft.

De zoenen worden dieper en doen verlangen naar meer. Onze kleren belanden op de vloer. De soep wordt natuurlijk koud, maar die kunnen we later wel opwarmen.

Wanneer we aan tafel zitten, wil Daniel weten hoe mijn dag was. Hij is op de hoogte van de werkzaamheden die mijn zussen en ik als Nornen verrichten. Dus vertel ik hem over Helena’s zoon die verdwenen is. ‘Ik was van plan om te lezen wat er in de krant over geschreven stond. Helena lijkt er zó alleen voor te staan. Ik weet niet of ik iets kan doen, maar ik kan in elk geval een luisterend oor bieden.’

‘Fijn dat je iets te doen hebt, want ik moet terug naar het ziekenhuis voor een meeting met een collega. Het gaat over AI. Onderzocht wordt of AI-modellen een grotere kans hebben om röntgenfoto’s correct te interpreteren en tumoren te traceren dan radiologen. Wat in ieder geval zeker is, is dat AI het werk sneller doet. Het is belangrijk de voordelen af te wegen tegen de risico’s.’

‘Ik denk dat ik vermoed wat je bedoelt,’ reageer ik enigszins huiverend.

‘Ja. Als je in het hele land een systeem installeert voor het beoordelen van röntgenfoto’s met behulp van AI, en het systeem valt vervolgens uit of de uitslagen blijken onjuist te zijn, dan kan er onvoorstelbaar veel misgaan. Maar als het werkt, zou het echt fantastisch zijn. Als diagnoses eerder kunnen worden gesteld, leidt dat tot vroegere behandel mogelijkheden en dus meer overlevenden. Maar we mogen de controle niet loslaten en het een geheel eigen leven laten leiden. Er blijven nog altijd radiologen nodig om te controleren of de AI-beoordelingen redelijkerwijs verantwoord zijn.’

‘Het klinkt ontzettend spannend,’ zeg ik terwijl ik meer soep opschep. ‘Het zou ook betekenen dat iedereen dezelfde beoordeling kan krijgen, ongeacht de plek waar men woont. Hier op het eiland duurde het langer voor ik uitsluitsel kreeg over het weefsel

dat werd afgenomen dan wanneer ik in Stockholm had gewoond.'

We verdiepen ons in het gesprek. Maar dan kijkt Daniel plotseling op zijn horloge en hij staat van tafel op. Geen van ons beiden kan bevatten dat de tijd zó snel is gegaan.

Hij geeft me een zoen en de seconde erna valt de voordeur in het slot. Vanachter het keukenraam zie ik hoe hij in het voorbijgaan zijn jas aantrekt. De schuttingdeur slaat achter hem dicht. Dan ruim ik snel af, zodat ik even de tijd heb om op internet te kijken wat er geschreven staat over Erhards verdwijning.

Ik vind niet veel en dus besluit ik verder te zoeken op zolder. Daar zouden nog wat oude kranten moeten liggen. Mijn moeder, die hier vóór mij woonde, gebruikte ze altijd om appels in te wikkelen voor de winteropslag. Vervolgens legde ze de appels in kartonnen dozen, die ze in de koele berging zette. Ik geloof dat ze in haar laatste levensjaren de energie niet meer had om het fruit te bewaren. En dus bleven de kranten – net als zo veel andere dingen – op zolder achter. Al het spul daarboven ligt er al generatieslang. Ik heb Vera en Ulrika gezegd dat ze 'meer dan welkom zijn' om het poppenhuis, hun barbiepoppen en alle tekeningen van toen ze klein waren op te halen – samen met de dozen met schoolboeken, hun aandenkens aan het afstuderen en het spinnewiel dat Vera ooit heeft gekocht en nooit heeft gebruikt. Maar op de een of andere manier komen ze er nooit aan toe om hun spullen mee te nemen.

Degene die op de zolder naar iets begint te zoeken, loopt het risico daar een eeuwigheid te blijven. Wanneer je dingen terugziet waarvan je dacht dat ze er niet meer waren, raak je gemakkelijk verstrikt in de spinnenwebben van de nostalgie: de gehavende mok waarin we op onze verjaardagen altijd chocolademelk kregen, doopgeschenken van verre familieleden, hoeden uit een voormalige winkel en oeroude modellen brillen. Mijn vader was een soort verzamelaar van lp's, bandrecorders, visspullen, postzegels en munten. En hoewel dat in die tijd nog niet zo werd genoemd, was mijn moeder een prepper. Ze bewaarde werkelijk

alles wat in tijden van nood van pas kon komen. Nog steeds vind ik blikken conserven uit de twintigste eeuw, knäckebröd dat intussen naar stof smaakt en door motten aangevreten wollen dekens, bewaard voor een eventuele stroomstoring midden in de winter. Om nog maar te zwijgen van alle dozen met restjes kaarsvet en ook stoffen, die kunnen worden geweven tot nieuwe vloerkleden.

Als ik de ladder op klim en de lamp aandoe, besef ik dat het bijna onmogelijk is om de juiste jaargang van de plaatselijke krant te vinden. Laat staan om de edities op te sporen waarin iets staat over de negentienjarige Erhard Burman van Gotland, die vanaf een vrachtschip verdween. Ik kan de stapels kranten niet eens zien liggen. Een grote steenmangel blokkeert de weg. Joost mag weten hoe we die ooit naar beneden moeten krijgen – of hoe iemand hem ooit hierboven heeft gekregen. Ik hoop maar dat hij op een dag niet door het plafond in de keuken komt zetten. Daarnaast zijn er dozen die toebehoorden aan mijn man Joakim, die tien jaar geleden omgekomen is bij een verkeersongeluk. Onze laatste ruzie ging erover dat ik kinderen wilde en dat hij wilde wachten. Zelfs toen was ik waarschijnlijk al te oud, maar misschien hadden we nog een kleine kans gehad. Ik ben nog steeds boos op hem, want hij liet me al die jaren geloven dat hij ook vader wilde worden. In feite was dat helemaal niet zo, maar hij had het lef niet gehad om dat rechtuit te zeggen. Ik heb nog niet de moed verzameld om weg te doen wat er na zijn dood in die dozen achtergebleven is. Het zijn voornamelijk loodzware boeken over rechten, wiskunde en filosofie.

Ik zet een doos met aardappelpureepoeder aan de kant en een andere met wollen sokken die gestopt moeten worden. Dan vind ik een jaargang van de plaatselijke krant, die zorgvuldig is samengebonden met rode linten die zijn overgebleven van een vervlogen kerst. Bij zo veel onvoorstelbaar geluk begin ik hardop te lachen. Het jaartal klopt, en ik neem de exemplaren door totdat ik een krant vind met een jonge man op de voorpagina.

Gotlander Erhard Burman spoorloos verdwenen. Gevreesd wordt dat hij in Griekenland verdronken is, zo luidt de kop.

Ik pak de kranten vanaf die datum tot een maand later uit de stapel. Dan klim ik ermee van de zolder naar beneden, om er daar doorheen te bladeren. De kachel gloeit nog steeds, dus leg ik er nog een blok hout in en kruip ik op de bank met een wollen deken over mijn benen. Op de salontafel heb ik de stapel kranten in chronologische volgorde neergelegd. Ik begin met het lezen van het eerste artikel over Helena's zoon.

Een negentienjarige man uit Gotland is vermoedelijk omgekomen in de Egeïsche Zee, ten noorden van het Griekse eiland Paros. Op 14 november ontdekte een bemanningslid op het vrachtschip Poseidon dat Erhard Burman niet meer aan boord was. De negentienjarige werkte in de mess en was de avond ervoor voor het laatst gezien bij het serveren van het diner, voordat hij zich in zijn hut terugtrok. Sindsdien heeft niemand hem meer gezien. Zelfs de wacht op het dek niet. De verdwijning is een mysterie. 'Het is hoogst onwaarschijnlijk dat hij naar de kant zou zijn gezwommen,' zegt de kok aan boord, Naupilus Stavros.

Die laatste naam wekt onmiddellijk een reactie in me op. Het is misschien een veelvoorkomende naam in Griekenland, maar toch stop ik met lezen. Want ik ken een kok die zo heet, en hij woont in Vibble: vijf kilometer hiervandaan.

Een spontane uitnodiging voor het avondeten

Voordat ik Erhards moeder Helena weer ontmoet, ben ik vastbesloten om alles te weten te komen wat ik kan over zijn verdwijning. Het is al na achten 's avonds en ik zit thuis op de bank met een stapel oude kranten voor me, starend naar de naam die ik herkende in een van de artikelen over hem. Ook al zitten Naupilus en zijn familie zoals gewoonlijk waarschijnlijk nog laat aan het eten, toch zou het geen probleem moeten zijn om hem te bellen. Dit is belangrijk.

Naupilus antwoordt me midden in een schaterlach. Ik krijg niet eens de tijd om te vragen wat er zo grappig is voordat hij me overlaadt met vragen. Het is even geleden dat we elkaar hebben gezien en sindsdien is er veel gebeurd. Voordat ik er erg in heb, ben ik uitgenodigd voor het avondeten. Op dat moment ben ik dankbaar dat Daniel en ik eerder die avond alleen maar soep gegeten hebben.

Naupilus, die al jarenlang klant bij me is, heeft een restaurant geopend in Vibble, waar hij Grieks eten serveert. Daarvoor runde hij een kroeg in Visby en werkte hij in de winter als taxichauffeur, om de eindjes aan elkaar te knopen. Het was een zware periode. Niemand weet wanneer hij sliep, maar nu hij is terugverhuisd naar Vibble, gaat het supergoed. Het lijkt alsof de hele familie betrokken is bij het restaurant: ooms en tantes, de beide oma's en buiten schooltijd zelfs de kinderen.

Ik veeg de sneeuw van de auto en verlaat de binnenstad via de Söderport. Vervolgens rijd ik verder over de provinciale weg in de richting van Vibble, een klein dorpje met vrijstaande huizen, net buiten Visby. Het restaurant van Naupilus is nieuw gebouwd en ernaast heeft hij in zijn vrije tijd en met de hulp van familie, vrienden en burens een huis neergezet. Het was een kwestie van diensten en wederdiensten. Het geheim achter zijn onvoorstelbare arbeidsvermogen is dat hij power naps doet, zo heeft hij me toevertrouwd. *Als je kunt ontspannen en midden op de dag een korte siësta kunt houden, overleef je die ene nacht wakker blijven wel. Bovendien houdt het de liefde levend als je van de gelegenheid gebruikmaakt om even met je vrouw te knuffelen, wanneer je nog energie overhebt. De Zweedse gewoonte – om seks te hebben als je op zaterdagavond moe en dronken bent – is de doodsteek voor de liefde*, zo vindt hij. Het zijn die woorden die ik me op weg naar Vibble herinner.

Eenmaal aangekomen stap ik uit de auto. Met open armen komt Naupilus me op de trap tegemoet. ‘Angelika Lagermark, je bent mooier dan ooit tevoren. Je straalt gewoon!’

‘Insgelijks, Naupilus. Jij ziet er ook uit alsof je goed in vorm bent.’ Er twinkelt iets in zijn bruine ogen. Lachend begeleidt hij me het huis in naar de eettafel, waar moussaka wordt geserveerd. Het ruikt er heerlijk. Hij reikt me ook een bord eten aan, en dan barsten de gesprekken los. We zitten met twaalf mensen rond de tafel en ik ken ze allemaal. Het is leuk en aardig, maar het liefst zou ik Naupilus onder vier ogen willen spreken. Al weet ik wat hij daar meestal over zegt: ‘Jullie Zweden zijn zo van alles onder vier ogen bespreken – wij Grieken zijn een familie. Samen praten we over alles, lossen we problemen op en delen we in de vreugde.’ Dus wanneer het gepraat even stilvalt, haast ik me om mijn belangrijkste vraag te stellen: ‘Heb jij als kok gewerkt op een vrachtschip dat Poseidon heette?’

Naupilus verstijft en staart recht voor zich uit. Het stukje moussaka dat hij net in zijn mond wilde stoppen, blijft op de vork

achter, die vervolgens langzaam naar beneden tot op de tafel zakt. 'Ja, dat heb ik. Waarom vraag je dat?'

'Een jonge Gotlander, Erhard Burman, verdween van die boot. Men vreesde dat hij verdronken was. Het is nu tien jaar geleden, maar zijn moeder vraagt zich nog steeds af wat er precies is gebeurd.'

'Helena Burman...' zegt hij aarzelend. 'Omdat ik Zweeds sprak, was ik degene die contact met haar opnam. Dat was misschien wel het moeilijkste moment uit mijn leven.'

Om hem te steunen legt Naupilus' vrouw haar hand op zijn arm. 'Je was ten einde raad, maar je hebt alles gedaan wat je kon, Naupilus.'

'Wat denk jij dat er met Erhard is gebeurd?' pols ik.

Naupilus zakt in elkaar op zijn stoel. Het is alsof plotseling alle lucht uit hem gezogen wordt. 'Onze kapitein op de boot dacht dat hij zelfmoord gepleegd kon hebben. Erhard leek verliefd te zijn geworden op iemand in Griekenland. Ongelukkig verliefd.'

'Waarom denk je dat?'

'Enkelen van ons hoorden hem praten aan de telefoon. Naderhand controleerde de politie de gesprekken die met zijn mobiel waren gevoerd. Het bleek dat die naar een telefoonsel in de oude binnenstad van Rhodos waren gegaan. Ik dacht dat die niet meer bestonden, maar ergens tussen de kunstgalerie en de vissershaven stond er nog één. Zelf geloofde ik geen moment dat hij daarom zelfmoord zou hebben gepleegd. De verliefdheid was slechts een tijdelijke verstandsverbijstering. Niets ernstigs. Althans, dat was mijn indruk van de situatie.'

'Was ze getrouwd? Kan haar man jaloers zijn geworden en hem hebben vermoord?' vraagt de bebrilde oom van Naupilus, die altijd in pak aan tafel zit.

'Misschien is hij vrijwillig vertrokken? En verliet hij de boot omdat hij naar haar verlangde?' meent de tante van Naupilus, die een zwak heeft voor ongelukkige liefdes en niet wil dat die theorie te makkelijk wordt afgedaan.

‘Dat denk ik niet, we zaten op open zee. Als hij ervandoor had willen gaan, had hij wel een van de reddingsboten gepakt.’

‘Stel dat hij echt een eind aan zijn leven wilde maken?’ oppert Naupilus’ schoonmoeder. ‘Soms komt dat als een donderslag bij heldere hemel. Bepaalde mensen zijn er erg goed in om hun ware gevoelens te verbergen. Voor een jongen van negentien was het misschien wel extra moeilijk om – te midden van al die andere kerels – zijn zwakte en depressieve gevoelens te tonen.’

‘Kan hij betrokken zijn geweest bij iets crimineels?’ werpt de in het zwart geklede moeder van Naupilus op. Sinds haar man overleed, heeft ze simpelweg geweigerd om nog kleurige kledingstukken te dragen.

‘Wat zou dat dan voor iets geweest moeten zijn?’ Naupilus schudt zijn hoofd met zijn donkere krullen. ‘Zelf heb ik weleens gedacht dat een roeiboot ons vrachtschip genaderd kan hebben, zonder dat de wacht aan dek het merkte. Isidor, wiens dienst om middernacht eindigde, was nogal een slome. Meer dan eens betrapte de kapitein hem erop dat hij tijdens zijn wacht zijn ogen dicht had.’ Naupilus kijkt naar zijn vrouw – alsof hij haar goedkeuring wilde afwachten – voordat hij eraan toevoegt: ‘Als Helena Burman nog meer vragen heeft, is ze hier altijd welkom.’

Een etentje bij de familie Stavros duurt al snel zo’n drie uur en dus ben ik pas rond middernacht weer thuis. Als ik de gang binnenkom, zie ik Daniels jas hangen en staan zijn schoenen netjes op het schoenenrek. We hadden niet afgesproken dat hij zou blijven slapen. Ik kijk op mijn mobiel, maar hij heeft geen berichtje gestuurd. Misschien was hij te moe om de dertig kilometer naar Klintehamn, waar hij woont, nog te rijden? Maar dan had hij toch iets kunnen laten weten om te checken of het oké was om de nacht bij mij door te brengen? Het had zomaar gekund dat ik bezoek zou hebben; zo blijft af en toe bijvoorbeeld ook een van mijn zussen slapen.

Ik doe de deur naar de slaapkamer open. Het is er donker, maar vaag ontwaar ik de contouren van zijn lichaam in het tweeper-

soonsbed. Hij ligt er al in, maar hij slaapt nog niet. Hij is klaarwakker en als ik naar binnen sluip en me begin uit te kleden, doet hij het nachtlampje aan.

‘Waar ben je geweest?’ Zijn stem is onverwacht scherp.

Ik vertel hem dat ik bij Naupilus in Vibble ben wezen eten, maar hij lijkt nog steeds niet helemaal tevreden.

‘Begrijp je dat ik ongerust word als je zomaar spoorloos bent?’ zegt hij.

‘Heel eerlijk gezegd? Nee.’

‘Je had toch eerder kunnen zeggen dat je ergens zou gaan eten?’

‘Dat wist ik toen nog niet, het was een spontane uitnodiging.’ Aangezien ik gewend ben om mijn eigen gang te gaan en te doen wat ik zelf wil, heb ik het gevoel dat het een beetje begint te wringen nu ik moet verklaren en verantwoorden wat ik doe. Hoewel ik moe ben en met mijn woorden in de knoop raak, probeer ik het nogmaals uit te leggen: ‘Het gaat over Helena. Ze moet weten wat er met haar zoon gebeurd is.’

‘Oké,’ zegt hij, en met een verzoenend gebaar steekt hij zijn armen naar me uit. ‘Kom hier, lieverd!’